

GESTOORD OF NIET GESTOORD

- Willem Glaudemans -

INLEIDING

'Meneer Reve, is u gestoord?' werd eens aan onze volkschrijver eerste klasse gevraagd.

'Warempel niet,' zo sprak hij, 'de stemmen komen nog heel goed door!'

'Gestoord of niet gestoord', dat is de kwestie als het gaat om het horen van innerlijke stemmen, het ondergaan van goddelijke begidsing, het hebben van geestelijke leiding, hogere spooksels, bovenzinnige spinsels of buitenzintuiglijke bestuiving.

Dat gold ook voor de Amerikaanse psychologe Helen Schucman die in een universiteitshospitaal in New York werkte met mensen die stemmen hoorden en nu zelf opeens geconfronteerd werd met een dwingende, innerlijk hoorbare stem die de merkwaardige woorden liet noteren: 'This is a course in miracles, please take notes'. In paniek belde ze haar collega Bill Thetford op om hem te vertellen wat haar overkomen was, en deze gaf haar de raad om voorlopig maar te doen wat de stem zei. Als het onzin was wat er doorkwam zou ze inderdaad als elke andere patiënt onder behandeling moeten worden gesteld, als het zinnig was zouden ze wel verder zien. En ze konden het altijd nog weggooien, zonder dat iemand het ooit te weten zou komen. Dat stelde haar voldoende gerust. Dat was heel wijze raad van Bill, wellicht van hogerhand ingegeven, waar toekomstige generaties hem niet dankbaar genoeg voor kunnen zijn. Dit was het begin van een zeven jaar durende periode van innerlijk dictaat wat resulteerde in de spirituele klassieker *A Course in Miracles (Een cursus in wonderen)*, welk boek inmiddels meer dan een miljoen mensen over de hele wereld als hun spirituele leidraad

genomen hebben, onder andere om in contact te komen met hun innerlijke leraar, waar het zich inderdaad erg goed voor laat gebruiken. En dat geldt ook voor mij, het is mijn levensboek geworden.

Je zou ook kunnen zeggen dat de hele kwestie 'gestoord of niet gestoord' niets anders is dan het leren onderscheid te maken tussen de stem van je ego en die van je Hogere Leiding. Het ego is altijd gestoord en de Heilige Geest onverstoortbaar. Een heel praktische aanwijzing hierover vinden we in de *Course*, die zegt: het ego spreekt altijd het eerst. En vaak het hardst en het meest opdringerig, kan ik daar uit ervaring aan toevoegen. De stem die namens God tot ons spreekt is vaak zacht en onverwacht, maar altijd eenduidig en krachtig. Ik heb voor mijzelf hierin nog iets merkwaardigs ontdekt: als ik de aanwijzingen de eerste keer negeer, volgen er nog twee keer. Het getal drie heb ik hierin als heilig leren ervaren. Ik gebruik het ook wel als toetssteen: ontvang ik de boodschap driemaal dan is het uit onverdachte bron (maar ik wil ook wel eens meteen luisteren, hoor). Het ego daarentegen kan als een repeterende breuk tegen me blijven aanpraten, en als een dwingeland me proberen te dwingen te doen wat het zegt. Zijn boodschappen zijn nooit wijs, steeds op eigenbelang gericht, en altijd op angst gebaseerd; en dat laatste is het meest duidelijke onderscheidingsteken dat ik ken, al vergeet dat enig zelfonderzoek en eerlijkheid. Een andere regel die in de praktijk bruikbaar is gebleken is: bij twijfel over de bron, de raad niet opvolgen. Als ze iets echt van me willen, moeten ze het maar ondubbelzinnig duidelijk maken.

VORMEN VAN INNERLIJKE LEIDING

Nu heb ik hierboven al min of meer alledrie de vragen van Hein (persoonlijke ervaringen, theorie en tips) beantwoord. Maar er is meer te vertellen. De beste manier die ik zie om

aan Heins verzoek te voldoen enige persoonlijke ervaringen te delen is een opsomming te geven van de verschillende manieren waarop die 'hogere begidsing' bij mij blijkt te werken. Voordat ik hieraan begon, wist ik niet dat ik zo rijk gezegend was. Bij elke vorm geef ik een paar voorbeelden.

1. Sturend weetgevoel: een zachte doelgerichte stuwkracht die me ergens onontkoombaar heen leidt, waar ik blind op heb leren vertrouwen.

* Zo kan ik ergens zijn en vanuit mijn hart zo'n zacht stuwend weetgevoel krijgen dat me onloochenbaar zegt wat me te doen staat, waarheen mijn leven zich zal richten, welke keus ik moet maken. In feite is het dan geen keus meer, want is de richting al aangegeven en zijn alle alternatieven verbleekt. Dit geldt zowel voor grote als kleine dingen. Het is een weetgevoel: hier moet ik zijn, dit moet ik doen. Soms is het als een hand in de rug die me zachtjes ergens heen duwt. Het maakt het leven een stuk eenvoudiger en je gebruikt je energie veel economischer. Eigenlijk kan ik wel zeggen dat ik zelden iets doe zonder dat ik er zo'n gevoel over heb. Ik heb geleerd dat het anders veel meer tijd en inspanning vergt en veel minder resultaat oplevert. En het is zo simpel!

* Zo wist ik toen ik een training Onvoorwaardelijke Liefde en Vergeving volgde bij dr. Edith Stauffer dat ik dit werk ook zou gaan doen. Het was een zacht en mild gevoel dat als een voortwaartse kracht uit mijn hart vloeyde. Over het hoe en wat wist ik nog niets. Dat kwam later wel. En dat gebeurde ook. Eenzelfde soort gevoel richtte me ertoe de telefoon te pakken en me aan te melden bij de groep die bezig was *A Course in Miracles* te vertalen.

* Een andere keer was ik uitgenodigd een lezing te houden voor de Stichting Psychosofia en werd ik maanden tevoren telkens wakker met het innerlijk gevoel dat ik een sprookje moest schrijven in plaats van een betoog. Ik schikte me

naar dit idee dat zich zo duidelijk aan me opdrong, maar een week voor ik de lezing moest houden stond er nog niets op papier. 'Hé, als jullie willen dat ik een sprookje schrijf, moeten jullie wel een beetje meewerken!' riep ik zomaar ergens de grote leegte in waar altijd wel iemand naar ons luistert. De spirituele inhoud had ik een paar dagen later, maar er was nog geen spoor van een verhaal. Op de woensdag voor de zaterdag van de lezing wist ik dat het over een bochelaar moest gaan, donderdags kon ik een groot stuk schrijven, maar toen stopte het. Donderdagnacht 'zag' ik de rest van het verhaal en schreef het in grove lijnen in drie kwartier neer, de hele vrijdag moest ik besteden aan het uitwerken daarvan. En zaterdagochtend was het klaar en kon ik het voorlezen. Het heet 'Hoe de bochelaar zijn bochel verloor'.

2. Innerlijk zien: een soort heldere creatieve projectie die nog vorm aan moet nemen in de tijd.

* Ik zie bijvoorbeeld een boek dat ik ga schrijven over *A Course in Miracles*, het hele boek zie ik voor me, het moet grotendeels nog geschreven worden, maar er is het sterke gevoel dat het er eigenlijk al is. Ik zie de hoofdstukken en ik kon zo de inleiding al schrijven. Dit had ik ook met een spel dat ik ontworpen heb dat tot doel heeft mensen via hun talenten op het spoor te zetten van hun ware levensmissie. Ik zag het voor me, de onderdelen, het grote geheel, hoe het werkt, en daarna kwam het pas in de vorm en kon ik het binnen dat grote beeld tot in detail vormgeven. De geest is zoveel sneller dan de vorm!

3. Synchroniciteit: een bijzondere samenloop van gelijke omstandigheden die te toevallig is om onopgemerkt te blijven, me bevangt dan een gevoel van verbijstering.

* Hiervan heb ik wel een heel toepasselijk voorbeeld. Het verzoek om aan deze bundel mee te doen kwam op een

bijzonder moment. Mijn vrouw Carla en ik gingen op een zaterdag onaangekondigd bij vrienden langs. Ik vroeg onze vriend op zijn vleugel iets voor ons te spelen. Op de muziekstandaard bleken een tweetal liederenbundels van Hein te staan. Onze vriend begon een aantal hiervan te zingen en al snel stonden we allemaal rond de piano geschaard, en zongen enkele van Heins prachtige liederen. Toen vroeg ik, als bibliofiel altijd geïnteresseerd in uitgevers, om die bundels eens te mogen zien, en ik las de uitgeversnaam: DABAR-LUYTEN. 'Nooit van gehoord,' zei ik nog. En waarvan je nog nooit gehoord hebt, dat hoeft je ook niet te weten, dus ik vergat de naam vrijwel meteen.

Toen we die avond thuiskwamen lag daar een brief op de mat. DABAR boekmakerij LUYTEN stond erop. Dat deed bij mij niet meteen een bel rinkelen, waarschijnlijk omdat dat eigenwijze woordje 'boekmakerij' ertussen gekropen was en mij de herkenning bemoeilijkte. Pas toen ik de brief opende en las dat ik werd uitgenodigd om aan een vriendenboek voor Hein mee te doen werd ik overweldigd door een vreemd en blij gevoel. Hoe was het mogelijk! Wat een synchroniciteit, zou de door Hein zo bewonderde Jung zeggen. Hierdoor stond het voor mij als een paal boven water dat ik mee zou doen aan deze bundel.

4.

Tinteling die plotseling vanaf de kruin over de rug naar beneden gaat, een soort energie-uitstorting die ik steeds meer als boodschap ben gaan herkennen.

* Zo 'wist' ik opeens dat een dierbare tante van mij overleden was, een nicht van mijn moeder, doordat de gedachte aan haar dood meteen gevolgd werd door zo'n tinteling. Op een of andere manier staan deze tintelingen dikwijls in verband met de dood of met overledenen. Een andere maal onderging ik het toen ik een net overleden vriend innerlijk een vraag stelde en aldus onmiddellijk een bevestigend antwoord ontving. Ook mocht ik op deze manier de ouders van een net overleden kindje de bevestiging geven dat het

hen begreep en dat het goed was.

5.

Inspiratie: een vaak plotseling volstrekt helder en woordloos gevoel dat meestal met een soort enthousiaste opwinding gepaard gaat. Een gevoel dat een boodschap totaal omvat, richting geeft en bepaalt. Daarna is er het werk, het concrete werk om het gevoel en de inzichten een bedding te geven zodat ze gecommuniceerd kunnen worden.

* Dit gebeurde bijvoorbeeld met een lezing over de gnosis die ik zou geven. Ik kreeg tevoren, vaak volkomen onverwacht, een paar maal achtereen een heel duidelijk en terugkerend gevoel over deze dag en die lezing, een fijne energie die zich daar wilde mededelen. En op een onbewaakte zaterdagavond werd het eventjes iets concreter gemaakt: ik kreeg de vijf thema's waar de lezing omheen gerangschikt moest worden, keurig in de juiste volgorde. En dat was uiteindelijk mijn houvast, ook toen het gevoel helemaal verdwenen was en ik het werk gewoon zelf moest doen. (Deze lezing wordt gepubliceerd in: *Gnosis, kennis van het hart*, uitgeverij Ankh-Hermes).

* Een andere maal voelde ik me net een radiotoestel waarmee ik teksten ontving ten behoeve van mijn levensspel: ik moest net zolang draaien tot de fijne afstemming er was en dan kwam de zin heel helder in mijn hoofd, als een gedachte, maar ook meteen als woorden met een eigen ritmiek, herinner ik me. Dat was een heel bijzondere ochtend, de ontvangst was bepaald niet gestoord. Met dichten heb ik dit soort ingeving vaker beleefd.

* Of op een ochtend werd ik wakker met een compleet nieuw vergevingsmodel kant en klaar in mijn geest. Zoiets kan ook gebeuren. En ik dank de goede geest die in de slaap mij heeft bezocht. Ik houd van het beeld dat dan een engeltje met een stafje even neerdaalt en mijn geest aantikt met zo'n idee en dan weer wegzoekt naar de oneindigheid.

6.

En jawel, eenmaal hoorde ik een échte innerlijke stem, en dat was geen onverdeeld genoegen. Het klonk als het rasperig schrapen van een oude torenkraai, een hees oudewijven stemmetje, nog net geen heks (ik denk achteraf dat ze een zwakke poging deden het stemgeluid van mijn geliefde Elisabeth Kübler-Ross na te bootsen, naar wie ik wel oren had). Het was bij een les in de *Course, Let me recognize the problem so it can be solved* (Laat me het probleem zien zodat het opgelost kan worden, les 79), waar je wordt uitgenodigd te vragen wat jouw probleem is. Ik braaf gemediteerd, met de oogjes dicht, en wat kreeg ik te horen? Dat oude wijf kraste in mijn oor: *People not listening to their inner voice, quite devastating!* (Mensen die niet naar hun innerlijke stem luisteren, dat maakt een hoop kapot!). En het ironische van het geval was nu juist dat ik voor het eerst dus wél een echte 'inner voice' hoorde! Nadien heeft ze zich zo nooit meer durven laten horen. En dat is maar goed ook! Maar humor hebben ze wel, en dat was juist iets wat ik van Kübler-Ross geleerd had.

7.

Duidelijke sturing van buitenaf die er blijk van geeft meer te weten dan ik, een onzichtbare hand in mijn rug, een richtlijn, een boodschap.

* In mijn vrijgezellen studententijd was ik rond etenstijd bij vrienden beland, zij kregen iemand te eten en ik hielp ijverig in de keuken, met de onuitgesproken verwachting dat ik dan misschien ook wel mee mocht eten. Die vriend gaf me toen duidelijk te verstaan dat dit niet hun bedoeling was. Ik kon wel door de grond zakken, ik schaamde me diep, ik voelde me miserabel en ik ging snel naar huis, naar mijn kamer. En toen ik in mijn stoel aan tafel zat was er de herhaalde en dwingende gedachte: haal dat boek van Ambrose Bierce uit de kast. Ik dacht eerst: waarom, dit is wel het laatste moment om die verhalen te lezen. Maar de gedachte kwam weer, en even sterk. Ik geloof dat ik pas

bij de derde keer eindelijk gehoor gaf en het boek bevreemd uit de kast haalde. Het bleek niet om het boek te gaan, erin zat een klein foldertje dat ik als boekenlegger had gebruikt, dat van een christelijke groepering was. De boodschap was: wees toch blij en lach om jezelf. Dat hielp me, vooral omdat deze boodschap uit zo onverwachte hoek kwam en ik moest toegeven dat er 'iets' bij me was dat meer wist dan ik zelf, want ik was totaal vergeten dat dit foldertje in dat boek zat. Ik heb het nog altijd bewaard.

* Ook gebiedt de eerlijkheid me te zeggen dat ik eenmaal op een heel duidelijke innerlijke boodschap niet geluisterd heb. Ik leef nog, ik ben niet door de bliksem getroffen. Maar de boodschap was ondubbelzinnig duidelijk, maar ik was te hebzuchtig om ernaar te kunnen handelen. Er werd me iets gevraagd wat ik heel moeilijk kon geven. Ik weet dus ook niet hoe het afgelopen zou zijn als ik wel geluisterd had. Ik heb het mezelf kunnen vergeven.

* Een andere keer werd ik er onstuitbaar toe gedreven om naar het halfzes journaal te kijken, iets wat ik nooit doe. Tot mijn grote verwondering zag ik daar een vriendin van me het beeld in schuiven, samen met een geliefde met wie ze in Parijs was, wat ze voor de buitenwereld niet wilde weten (ik was de enige die dit wist). Het ging over een of andere bomaanslag, en dit alles in de ironische stijl van Philip Freriks. Ik moest ontzettend lachen, ook omdat ik beseftte dat ik waarschijnlijk de enige was die de draagwijdte van de situatie werkelijk in al zijn aspecten kon begrijpen. Het item werd op het achtuur journaal niet herhaald.

8.

Anderen die opeens als boodschapper fungeren, meestal zonder dat ze dit zelf weten: al hoort deze categorie niet helemaal tot de *innerlijke* leiding, het herkennen en toetsen ervan is zonder meer een innerlijk proces. Dat kan gaan om iemand die net de juiste woorden tegen je gebruikt, het kan zijn dat je op de TV iemand iets hoort

zeggen of in een boek net datgene leest wat een antwoord vormt op een vraag die je had of een bevestiging geeft van een keuze die je hebt gemaakt. Maar het kan ook rechtstreeks als je vrienden of vriendinnen hebt die direct met 'hierboven' communiceren en je op die manier een inzicht of boodschap geven die je vermeld kan doen staan.

* Zo gebeurde het dat in twee weken tijd drie vriendinnen die rechtstreeks communiceren met hierboven naar ons toekwamen met de mededeling dat ze boodschappen doorkregen waarin onze namen voorkwamen, met de uitdrukkelijke aanwijzing met ons daarover te praten ... Dan denk ik al gauw: is er iets, wat willen ze toch van ons?

* Ook hebben we regelmatig sessies meegemaakt met een Amerikaanse vriendin van ons die rechtstreeks contact met engelen heeft. Ik heb wel geleerd kritisch te blijven en wat er doorkomt te blijven toetsen aan mijn leven, mijn gevoel en mijn verstand. Want soms kunnen ze ook echt de plank misslaan, zeker als ze zich over de toekomst uitlaten. Overigens legden die engelen er steeds de nadruk op dat je zélf contact kunt leggen met hen en dat je niet afhankelijk hoeft te zijn van een ander die als intermediair dienst doet.

9.

Rechtstreekse uitstorting van energie: dit is meer dan innerlijke leiding, dit zou je eerder een innerlijke omwenteling kunnen noemen.

* De eerste keer dat ik dit ervoer was tijdens een workshop van Elisabeth Kübler-Ross, in 1985. Zij werkte met een vrouw die onnoemelijk veel ellende in haar leven had meegemaakt en mijn hart ging open. Ik bad tot God: geef haar iets. En tot mijn grote verbazing kreeg ik iets: die enorme uitstorting van energie. Later mocht ik die doorgeven aan deze vrouw. In deze workshop is mijn leven radicaal veranderd. Wanneer ik nu terugkijk naar al het waardevolle in mijn leven, dan kan ik daarvan een stamboom maken die in die week begonnen is. Ik werd ook duidelijk naar deze workshop toegeleid, ik voelde een geruststellen-

de hand in mijn rug die me met een ongelooflijke zekerheid voortstuwde.

* De tweede keer vond dit in dezelfde heftigheid plaats toen Carla en ik elkaar amper kenden en we op een avond alleen maar elkaars namen naar elkaar uitspraken. Wat er toen gebeurde valt niet te beschrijven. Ik kan alleen zeggen dat we *beiden* diezelfde energie voelden en dat we een versmelting ervoeren op zielsniveau en daarboven, alsof er blijvend iets in ons 'dak' veranderd was, een koepel was gevuld; iets was op de zolder van het bestaan verschoven en bleef blijvend in andere configuratie. Zo was het bestemd.

10.

Alles valt opeens samen, alles verloopt opeens uiterst vlot, het leven geeft op een volstrekt vanzelfsprekende manier de richting aan, en gek genoeg is dit ook *innerlijke* leiding, want als je het niet herkent, zul je je er niet door laten leiden.

* Zo had ik naar aanleiding van een interview met Jacob Slavenburg dat ik in de krant las een brief geschreven naar zijn uitgeverij, dat ook ik vond dat die teksten die bij Nag Hammadi gevonden waren integraal in het Nederlands uitgegeven moesten worden. Binnen een week zat ik met Paul Kluwer en Nicole de Haas in Jacobs werkkamer te bespreken hoe we dit samen zouden gaan aanpakken. Er werd niet eens meer gesproken of we het gingen doen. Er werd niet eens naar mijn antecedenten geïnformeerd (ik was toen een onbekende voor Ankh-Hermes en ik had Slavenburg nog nooit ontmoet). Het was vanaf het begin volstrekt vanzelfsprekend, alsof het zo van te voren was beschikt, dat Jacob en ik deze klus zouden klaren.

Ik ben verbaasd over deze rijkdom aan vormen. Dank je Hein voor de gelegenheid deze ontdekking te doen. Het kan in mijn geval twee dingen betekenen: of dat ik erg 'bevoorrecht' ben, al vind ik dat eigenlijk een vervelend

woord, omdat ik niet denk dat dit soort innerlijke leiding iets exclusiefs is, maar dat het juist iedereen ter beschikking staat; of dat ik een buitengewoon slechte luisteraar ben, waardoor ze zich hierboven in steeds andere bochten moeten wringen om mij daar te krijgen waar ze me hebben willen, omdat ze weten dat dit voor mijn bestwil is. Ik vermoed helaas het laatste.

Een rechtstreeks praatcontact met een met naam en toenaam bekende gids is natuurlijk eenvoudiger, maar is niet zo mijn stijl. Ik zou waarschijnlijk erg veel moeite hebben daarnaar te luisteren. Ik denk nog teveel dat ik heel wat zelf kan, dat ik toch vermogens gekregen heb om dingen zelf op te lossen (wat natuurlijk altijd zo blijft, ik geloof niet dat ze ooit ingrijpen in dingen die je zelf geleerd hebt te doen). En bovendien, stel je voor dat ze je allemaal rare opdrachten geven, en als je het waagt te weigeren, zeurend blijven aandringen in je hoofd, als een soort kwetterende babbelbox? Dan word je als Van het Reve: gestoord, maar de stemmen komen erg goed door. Want je kunt je ook heel goed door de verkeerde jongens laten beetnemen. Een vriend van mij is enige tijd de speelbal van dergelijke geestelijke (maar allerm minst geestige) grappenmakers geweest.

EEN THEORIE?

Hier kan ik heel kort over zijn: je bent ontvankelijk voor leiding van welke vorm ook, wanneer je je ego opzij weet te zetten. Je ego is het enige dat innerlijke en uiterlijke leiding in de weg kan staan (ik ben hier zelf een goed voorbeeld van). Het ego is de enige 'stoorzender'. Ik denk dat innerlijke leiding het meest natuurlijke fenomeen is dat er denkbaar is, - als het er niet is, is er iets misgegaan - en dat het onze gewone communicatie met ons Zelf, onze helpers en met God vertegenwoordigt.

GOEDE RAAD?

Hoe zet je zulke persoonlijke ervaringen nu om in een aantal handgrepen waar Hein wat aan heeft om het kunstje ook te leren? (Volgens mij beheerst hij het allang! Maar om zijn vrienden in de gelegenheid te stellen eens hierover uit te pakken, houdt hij zich tactisch van de domme. Het zij hem vergeven, omdat hij jarig is.). Vooruit dan maar, enkele handreikingen.

*

Mijn hoofd zou zeggen: stilte, laat je geest stil zijn. Maar - in mijn geval zie ik dat de 'boodschappen' op elk gek moment 'doorkomen', op momenten dat ik allerm minst stil ben, maar kennelijk wel ontvankelijk. Waarschijnlijk ben ik het meest ontvankelijk als ik er het minst aan denk dat ik wel eens ontvankelijk zou moeten wezen, omdat er een boodschap op de lijn zou kunnen staan. Anders gezegd: bewust erop toelagen, zoals bijvoorbeeld in visualisatie en geleide fantasie, werkt bij mij zelden of nooit, vermoedelijk omdat het 'dan gebeuren moet' en ik dan onbewust de voordeur bewaak of te zeer toegespitst ben op wat er komen zal (allemaal ego dus, verstoring). Als ik stil ga worden om te mediteren, hoor ik niets, zie ik niets. En even later begint dat denken zijn rechten weer op te eisen. Ik contempleer het best met open ogen (overigens in het boeddhisme een erkende meditatiewijze). Vanwege mijn licht eigenzinnige houding van iemand die alles altijd liefst zelf in de hand wil hebben, zullen de engelen en geestegidsen inmiddels wel ontdekt hebben dat ze zich het best aan de achterdeur kunnen vervoegen, want die is nooit op slot. Aan de voordeur wordt pas gekocht als het mij goed uitkomt. En het is juist een kenmerk van dit soort berichten en sturing dat ze zich er niet aan storen of het gelegen komt. Ja, ik heb hierin nog veel te leren. Kan Hein niet een boek schrijven over *overgave* als menselijke bestemming?

Ik kan iedereen alleen maar aanraden om zijn eigen vormen te zoeken, alert te zijn op allerlei toevallige gekkigheid in je leven, en te merken dat wanneer jij doorhebt dat ze langs pad X tot je komen, dat ze vast en zeker dat pad meteen nog eens gaan gebruiken. Of meteen juist een heel ander pad kiezen om je ego om de tuin te leiden. Maar in het algemeen geldt: ze zullen de weg gebruiken waar jij ontvankelijk voor bent en die jij toelaat.

Dus troost je, ze vinden altijd wel een weg die bij jou past om je daarlangs te bereiken, als het echt moet. Je kunt er gerust op zijn dat ze dat op een manier doen die absoluut geen angst op zal wekken. Dus ben je bang dat er opeens een lichtende verschijning in je kamer zal staan die met diepe stem en uitslaande bliksemschichten je een grootse opdracht komt verkondigen, wees niet bang, want bij jou zal dat dus absoluut nooit op die manier gebeuren, daar moet je Maria voor heten (en ook bij haar begon de engel ook nog eens met de geruststelling dat ze niets te vrezen had - wat op zich altijd verdacht is natuurlijk). Ze zouden hierboven wel gek zijn, ze weten dat als je bang bent je het minst open bent. Dat is de reden waarom ze zo vaak via de achterdeur komen, daar staan geen bewakers. Of bij jou wel? Nu, dan sluipen ze binnen via het zolderraam, of ze komen in de gedaante van een bekende voor wie jij zelf de voordeur hartelijk opendoet.

Wat ook kan helpen is een oefening die ik zowel van Edith Stauffer als van Marianne Williamson heb geleerd: een brief schrijven aan de Heilige Geest of je Hoger Zelf. Je kunt er je hart in uitstorten en problemen voorleggen en antwoord vragen. Vervolgens wacht je even en richt je je bewustzijn op kwaliteiten als vrede, liefde, mededogen, schoonheid, wijsheid, humor enz. Dit zijn kwaliteiten die het ego in elk geval niet bezit. Als je voelt dat je met de energie van deze kwaliteiten verbonden bent, laat je je een antwoord schrijven. Je zult versteld staan van de totaal

andere toon die er dan klinkt en van de inzichten en wijsheid die je aldus ontvangt.

Een andere manier die mij helpt snel uit mijn ego te stappen is: iemand helpen, werkelijk begaan zijn met het lot en het belang van een ander. Alleen maar zien wat het beste voor die ander is en daarnaar handelen als dat in je vermogen ligt. Ik heb deze egoloze geestestoestand mogen ervaren in het intensief begeleiden van mensen. Alles wat ik zeggen moet of moet doen komt snel en vanzelfsprekend in me op, zonder dat ik erover hoef te denken (denken kan dit proces juist verstoren, omdat het vaak op angst is gebaseerd). Ik ga er dan vanuit dat *ik* niets weet en daarmee maak ik de weg vrij voor wijsheid vanuit een andere bron. Dan *ben* je innerlijke leiding, en heb je die niet meer. Je ego is voor het moment opgelost, en dat is de diepere oorzaak van het blijde gevoel van echt helpen, van ware nederigheid.

Tenslotte een waarschuwing: let op je ego bij dit alles, het kan zich evengoed vermommen als spreekbuis van waanwijsheid en je danig om de tuin leiden. Ik hoorde eens van iemand dat God haar gezegd had dat ze langs wonderbaarlijke weg een kind zou krijgen, dat ze een beroemde schrijfster en actrice zou worden, een miljoen zou ontvangen (uiteraard aan goede zaken te besteden), een helingscentrum zou openen enz. Van dit alles is nog niets uitgekomen. Ik heb haar gevraagd: heb je het nodig voor je vertrouwen in deze bron dat hij je gouden bergen belooft? Maar ik vroeg dit wel vanuit het besef dat ik niet kan weten wat God met een ander voorheeft, noch hoe Hij met hen het beste communiceert.

Ik ben mij er van bewust dat mijn aanwijzingen uiteindelijk maar van weinig praktisch nut zijn. Maar ik heb geen betere dan mijn ervaring. Vanuit mijn kennis zou ik zeggen: doe *A Course in Miracles* dan leer je het wel. En ook

dat is mijn ervaring. Maar met een beetje oplettendheid kan elke Hollandse jongen of meisje het luisteren naar dit soort innerlijke en uiterlijke tekenen leren. Dus ook jij, Hein!

Ik wil graag eindigen met een prachtig gebed uit *A Course in Miracles* dat mij het snelste helpt uit mijn ego te stappen en open te zijn voor wat er met en via mij gebeuren moet.

Ik ben hier alleen om werkelijk behulpzaam te zijn.

Ik ben hier om Hem te vertegenwoordigen die mij gezond heeft.

Ik hoef me geen zorgen te maken om wat ik zal zeggen of wat ik moet doen,

want Hij die mij gezond heeft zal mij leiden.

Ik ben tevreden overal te zijn waar Hij me wenst, wetend dat Hij me vergezelt.

Ik zal genezen zijn, wanneer ik me door Hem laat leren anderen te genezen.

LITERATUUR

A Course in Miracles, uitgegeven door Foundation for Inner Peace, Tiburon CA, 1975, 1985, 1992 (2e herziene druk), 1996 Viking (opnieuw herziene druk).

Slavenburg, J. en Glaudemans, W., *Nag Hammadi-geschriften, I en II*. Deventer 1994 en 1995.

Slavenburg, J. en Glaudemans, W., e.a., *Gnosis, kennis van het hart*. Deventer 1997.

Stauffer, E., *Onvoorwaardelijke liefde en vergiffenis*. 1989 Katwijk aan Zee (2e herziene druk onder de titel: *Over liefde en vergeving*. Utrecht 1994).

Wapnick, K., *Inleiding tot A Course in Miracles*. Deventer, 1997.